

EMO'dan Özelleştirme Karşıtı Broşür...

"TEİAŞ ÜLKEMİZİN ŞALTERİDİR, İNDİRTMEYECEĞİZ!"

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), Türkiye Elektrik İletim A.Ş'nin (TEİAŞ) özelleştirme kapsamına alınması üzerine "TEİAŞ Ülkemizin Şalteridir, Şalteri İndirtmeyeceğiz!" başlıklı bir rapor yayımladı. Arz güvenliği açısından TEİAŞ'ın önemine vurgu yapılan raporda, neden özelleştirilemeyeceğini gerekçeleriyle birlikte ortaya kondu. Enerji alanındaki özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamalarının yıkıcı etkilerine yer verilen raporda, "kamusal planlama" anlayışıyla kamulaştırma çağırısı yapıldı.

EMO'nun yayımladığı "TEİAŞ Ülkemizin Şalteridir, Şalteri İndirtmeyeceğiz!" başlıklı rapor hazırlayarak, broşür şeklinde yayımladı. TEİAŞ'a ilişkin alınan özelleştirme kararı üzerine hazırlanan raporda, ilk olarak Türkiye elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtımının tarihçesi ile ilgili kısa bilgilere yer veriliyor. TEİAŞ'ın temel görevleri ve işlevine değinildikten sonra kurumun 2020 yılı mevcut varlıkları ve değerleri aktarılıyor. "TEİAŞ elektrik sisteminin kalbidir, sistemin kalbi kiraya verilemez" vurgusuna yer verilen raporda, yapım süreci devam eden projelere de işaret edilerek şu görüşler dile getiriliyor:

"TEİAŞ'ın özelleştirme hazırlık işlemlerinin 31 Aralık 2022 tarihine kadar tamamlanması planlandığı göz önüne alındığında TEİAŞ'ın özelleştirme adı altında yandaş şirketlere peşkeş çekilmeden önce iki önemli yatırımı da kamu eliyle yapılarak özelleştirmelerin son alt yapısının hazırlanmakta olduğu anlaşılmaktadır."

Elektrik üretim ve dağıtımına yönelik özelleştirmelerin iddia edildiği

gibi ucuzluk, kalite artışı, şeffaflık ve kayıp-kaçığın aşağıya çekilmesi ni sağlamadığı, tersine vatandaşın sırtına kambur olduğu vurgulanan raporda, özelleştirme nedeniyle yaşanan olumsuzluklara dikkat çekildi. Raporda TEİAŞ'ın neden özelleştirilemeyeceği özetle şöyle aktarıldı:

"- Elektrik iletim şebekeleri, her ülke açısından ekonominin kilit parçasıdır. TEİAŞ, elektrik enerjisinin ülkemizdeki dağıtım lisansına sahip şirketlere, Organize Sanayi Bölgelerine ve ikili sözleşme kapsamında iletim seviyesinden bağlı serbest tüketicilere iletilmesinde, elektrik enerjisi üreten tüm santrallerin birbirlerine paralel bağlı olduğu enterkonnekte sistemde üretim ve tüketimin dengelenmesinde temel işlev görür. Bu aşamada herhangi bir aksaklığın yaşanması, ülke ekonomisine ağır bir yük binmesiyle sonuçlanır.

-TEİAŞ yukarıda sayılan görevlerinde şu anda kamu tekel durumundadır. Türkiye'nin doğusu ile batısını birbirine bağlayan uzun hatlar elektrik şebeke güvenliğinde önemli olduğu

kadar milli güvenliğin de bir parçasıdır. Bütüncül yapısıyla yürüttüğü bu faaliyetlerini kamu hizmeti anlayışı ile sürdürmektedir. Bütüncül yapının sağladığı faydalar ve verimliliği göz ardı edilerek, özelleştirilmesi adına bu yapının bozulmasına izin verilmemelidir.

-TEİAŞ'ın sistem operatörü olarak sorumluluklarını yerine getirememesinin en çarpıcı örneği 31 Mart 2015 tarihinde enterkonnekte sistemin çökmesi ve tüm ülkede saatlerce elektrik kesilmesi ile ortaya çıkmıştır. Sistem çökmesinin temel etkenleri; elektrik sisteminin kamusal yapısı parçalanarak bütünlüğünün bozulmuş ve üretim kapasitesinin büyük ölçüde özelleştirilmiş olması, tamamen siyasi baskılara karşı savunmasız hale getirilmiş liyakatsiz yönetim zafiyeti, plansızlık ve eğitimsizliktir.

-TEİAŞ elektrik sisteminin beynidir. Beyni kiraya verilmiş bir elektrik sisteminde yeni sistem çökmeleri kaçınılmazdır.

-TEİAŞ, sistem operatörü olarak elektrik sisteminin otobanlarını işleten doğal tekel konumundaki kamu

kurumudur ve bu otobanlardan başka bir iletim şebekesi mümkün değildir. İstenirse çok büyük kârlar elde edebilir ya da geliri giderine denk olarak kamusal hizmet vermeye devam edebilir.

- Halka arz ya da blok satış yöntemi ile özelleştirilmesi halinde kurum hisselerine sahip olanların yüksek kâr ve yüksek temettü beklentileri ve buna göre iletim tarifi talep etmeleri en doğal hakları olacaktır. Ayrıca tıpkı dağıtım şirketlerinde olduğu gibi şirket üst yönetiminin temsil giderleri, tanıtım reklam giderleri ve daha pek çok asli görev dışı yüksek giderlerin elektrik faturalarına doğrudan yansıtılması kaçınılmaz olacaktır.

- TEİAŞ elektrik arz güvenliğimizin garantisidir, arz güvenliğimiz yabancı ellere bırakılamaz.

- Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde TEİAŞ'ın özelleştirmesinin halka arz şeklinde yapılacağı belirtilmektedir. Ülkemizin son 3 yıldır devam eden ve önümüzdeki dönemde de derinleşerek süreceği öngörülen ekonomik

kriz ortamında yoksullukla boğuşan geniş halk kitlelerinin yatırıma ayırabileceği bir maddi birikimi kalmamıştır.

- Son 1 yıldır enerji sektöründe özel sektör dahil halka arz edilen şirketlerin borsa performansları ve finansal değerlerine bakıldığında durumun hiç de iç açıcı olmadığı ortadadır. Halkın parasıyla kurulan işletmeler kamu yararına aykırı olarak "işletme hakkı" formülleriyle özel sektöre devredilmekte ve bu şirketlerin zararları da borsada halka arz yöntemiyle yine halkın parasıyla kapatılmaya çalışılmaktadır. Dolayısıyla halka arz yönteminin de göz boyamadan ibaret olduğu açıktır.

- Ayrıca, mevcut şartlarda yerli sermayenin, yabancı yatırımcılarla ortaklıklar kurmadan böyle değerli bir kamu şirketine sahip olabilmesi mümkün değildir. Bu kadar önemli ve stratejik bir doğal tekelin yabancılara satılması ulusal güvenlik için çok büyük riskler yaratacaktır.

- TEİAŞ; savunma, sağlık, sanayi,

kamu yönetimi gibi ulusal güvenliğimizi ilgilendiren her konuda ihtiyaç duyulmakta olan elektrik enerjisinin, üretim santrallerinde ve yurt dışı bağlantılarda an be an emre amade tutulmasını sağlayan, tüm yurttaşların kesintisiz ve kaliteli elektriğe ulaşımı zincirindeki en önemli halka, Türkiye'nin en stratejik kurumudur.

- TEK'in parçalanmasından bu yana yapılan özelleştirmelerin enerjide sermaye transferinden başka bir şey olmadığı yaşayarak görülmüştür. Kovit-19 yaygın salgın döneminde derinleşen ekonomik kriz ortamında, enerjide fiyat istikrarının olmaması diğer tüm sektörleri de olumsuz etkilemektedir.

- Şimdi EMO'nun yıllardır söylediği, enerjinin tek elden ve kamu eliyle yürütülmesi gerçeğiyle yüzleşme zamanıdır. Artık tıkandığı, başarısız olduğu açıkça ortada olan özelleştirme-piyasalaştırma esaslı politikalara son vermenin zamanıdır, Kamusal Planlama Anlayışı ile bütüncül bir kamulaştırma, kurumsallaştırma zamanıdır."

"TEİAŞ Ülkemizin Şalteridir, Şalteri İndirtmeyeceğiz!" başlıklı raporun tam metnine, <https://bit.ly/3f93pd5> adresinden ve QR kodu taratarak ulaşabilirsiniz.

Fotovoltaik Güç Sistemleri Tasarım Kriterleri Mevzuata Uygun Örnek Çatı Uygulaması

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İzmir Şubesi Enerji Komisyonu'nun çalışmaları kapsamında, Ege Üniversitesi Güneş Enerjisi Enstitüsü ve GDZ Elektrik Dağıtım AŞ işbirliği ile hazırlanan "Fotovoltaik Güç Sistemleri Tasarım Hesaplamaları / Kriterleri ve TEDAŞ Mevzuatına Uygun Örnek Çatı Uygulamalı Bir FVGS Tasarımı" başlıklı broşür yayımlandı.

Ege Üniversitesi Güneş Enerjisi Enstitüsü'nden Dr. Öğr. Üyesi Mete Çubukçu, EMO İzmir Şubesi Enerji Komisyonu Üyesi Kadriye Avcı ve GDZ Elektrik Dağıtım AŞ'den Melih Pehlivanoğlu'nun katkılarıyla hazırlanan "Fotovoltaik Güç Sistemleri Tasarım Hesaplamaları / Kriterleri ve TEDAŞ Mevzuatına Uygun Örnek Çatı Uygulamalı Bir FVGS Tasarımı" başlıklı broşüre <https://bit.ly/3zZ072l> adresinden ulaşabilirsiniz.